

Piena ieguves tendences

2009. – 2013.gads

Livija Brūvere

Mg.soc.,mg.ing.

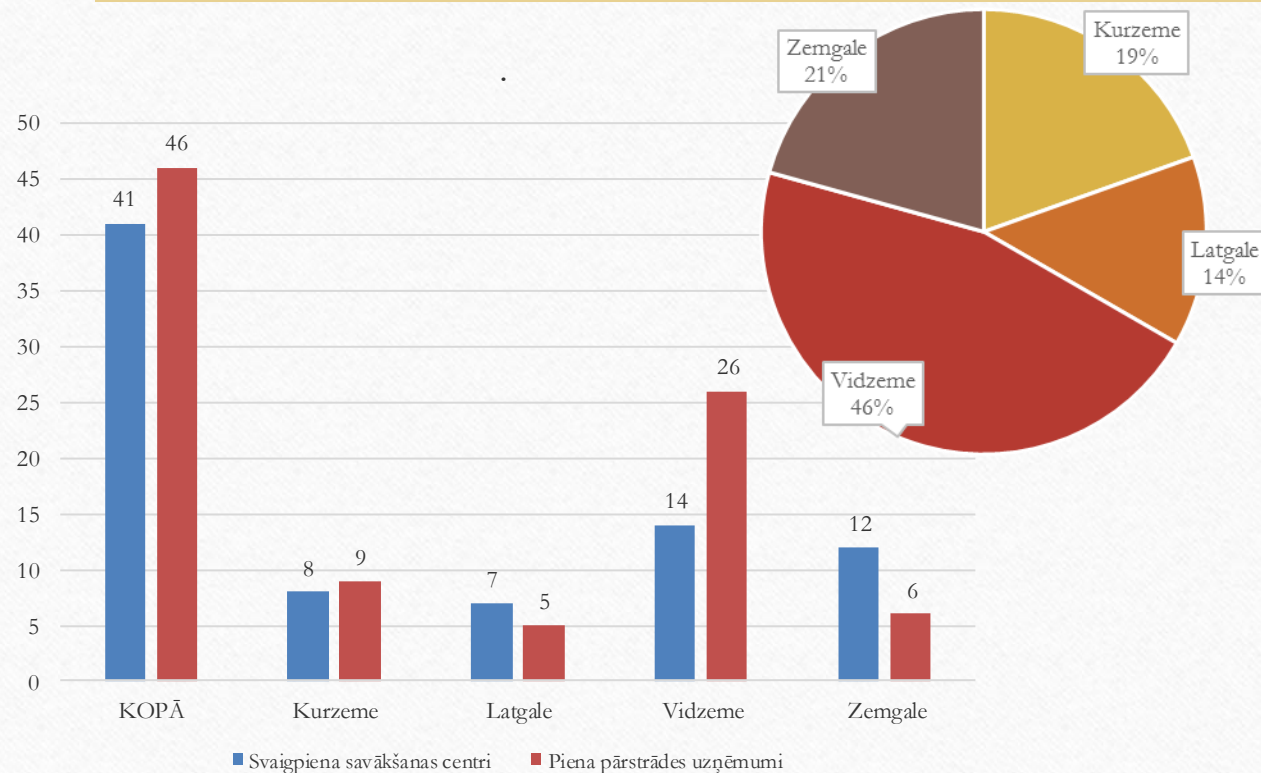
08.10.2014.

1

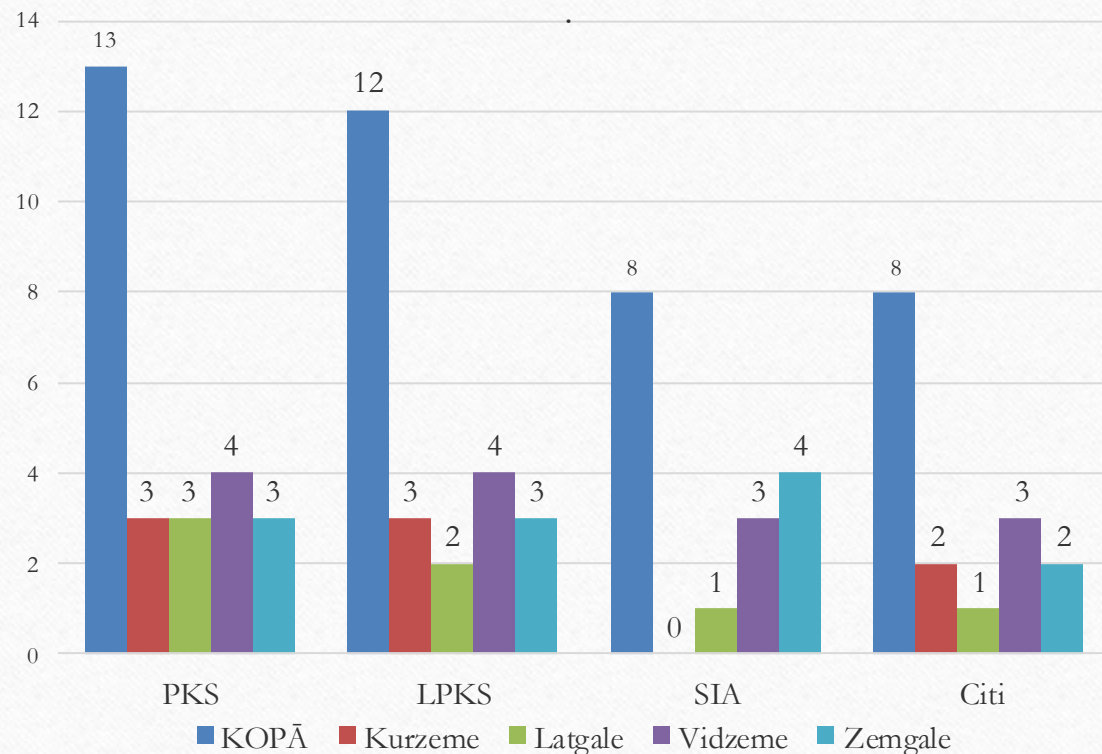
Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2014/14, aktivitāte „Nozares ekspertu ziņojumi”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

PVD atzītie svaigpiena savākšanas un piena produktu ražošanas uzņēmumi 2013.gads

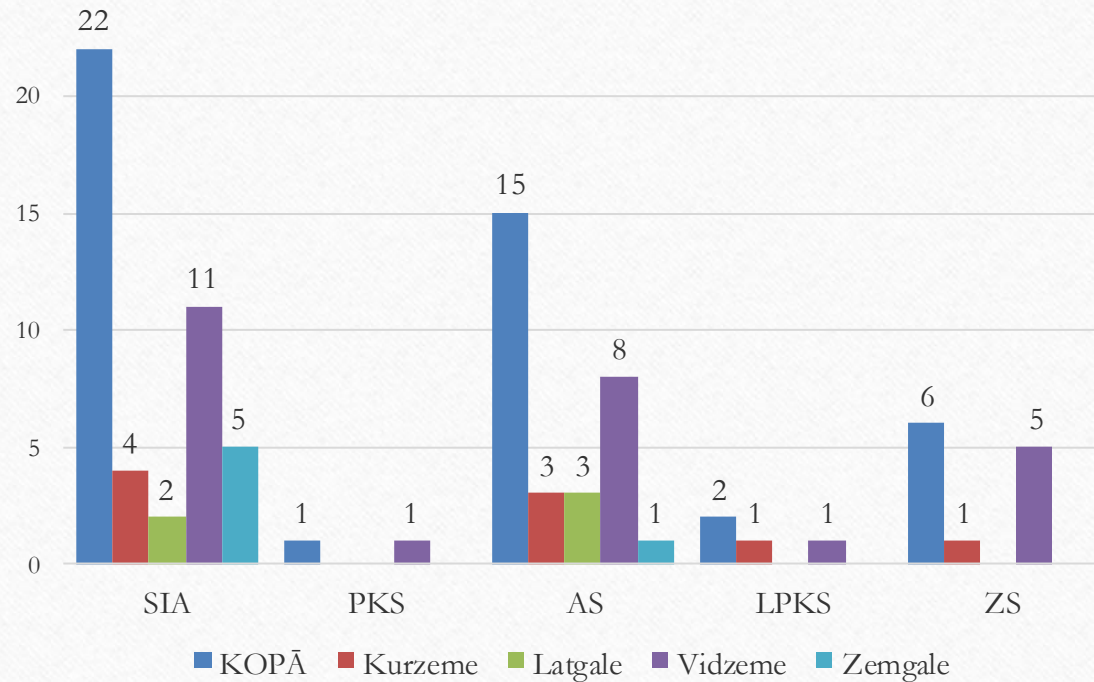
- 41 svaigpiena savākšanas centrs
- 46 piena pārstrādes uzņēmumi
- Pavisam 87 uzņēmumi, visvairāk Vidzemes reģionā 46% (40 uzņēmumi)

PVD atzītie svaigpiena savākšanas centri 2013.gads

- Piena savākšana notiek:
 - ✓ 13 Piensaimnieku kooperatīvajās sabiedrībās;
 - ✓ 12 Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajās sabiedrībās;
 - ✓ 8 Sabiedrībās ar ierobežotu atbildību;
 - ✓ 8 cita veida saimiekošanas veida uzņēmumos (KS; LKS; ZS; PS)
- Atsevišķas Zemnieku saimniecības ražo vairāk kā 10 t siera gadā, bet ir mazie ražotāji – līdz 100 kg/gadā

PVD atzītie piena produktu ražošanas uzņēmumi 2013.gads

- Ražošanas process notiek:

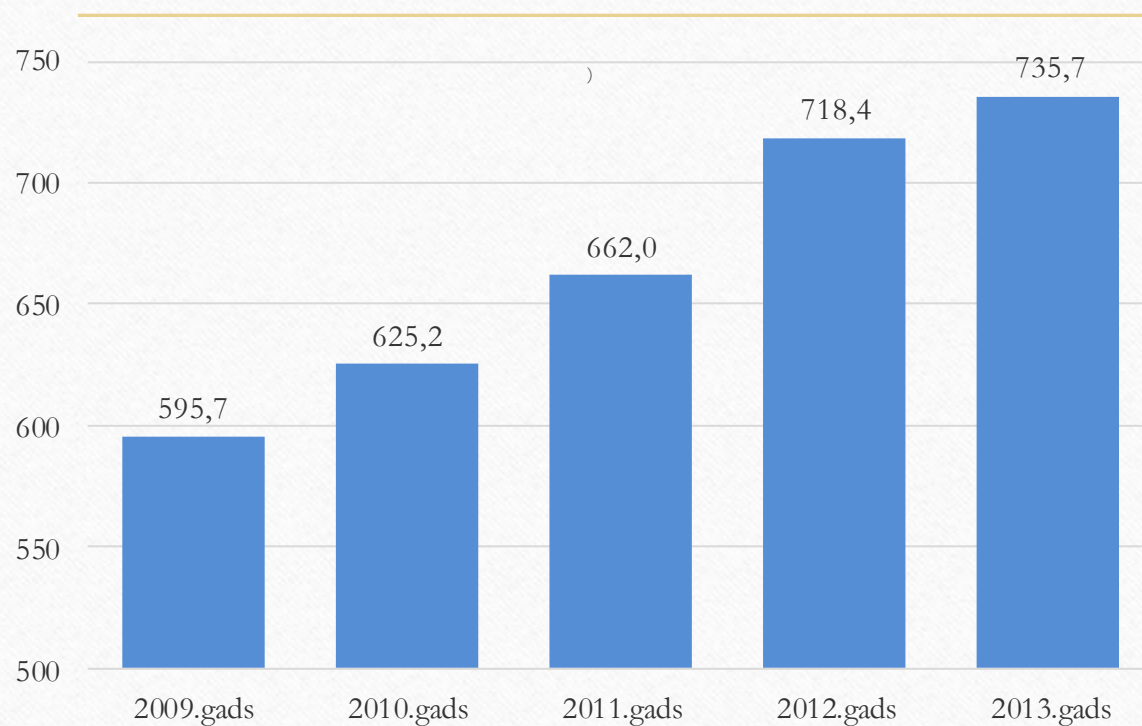
- ✓ 22 Sabiedrībās ar ierobežotu atbildību;
- ✓ 15 Akciju sabiedrībās;
- ✓ 6 Zemnieku saimniecībās;
- ✓ 2 Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajās sabiedrībās;
- ✓ 1 Piensaimnieku kooperatīvajā sabiedrībā

Piena ražošanas apjoms (tūkst.tonnas; CSP)

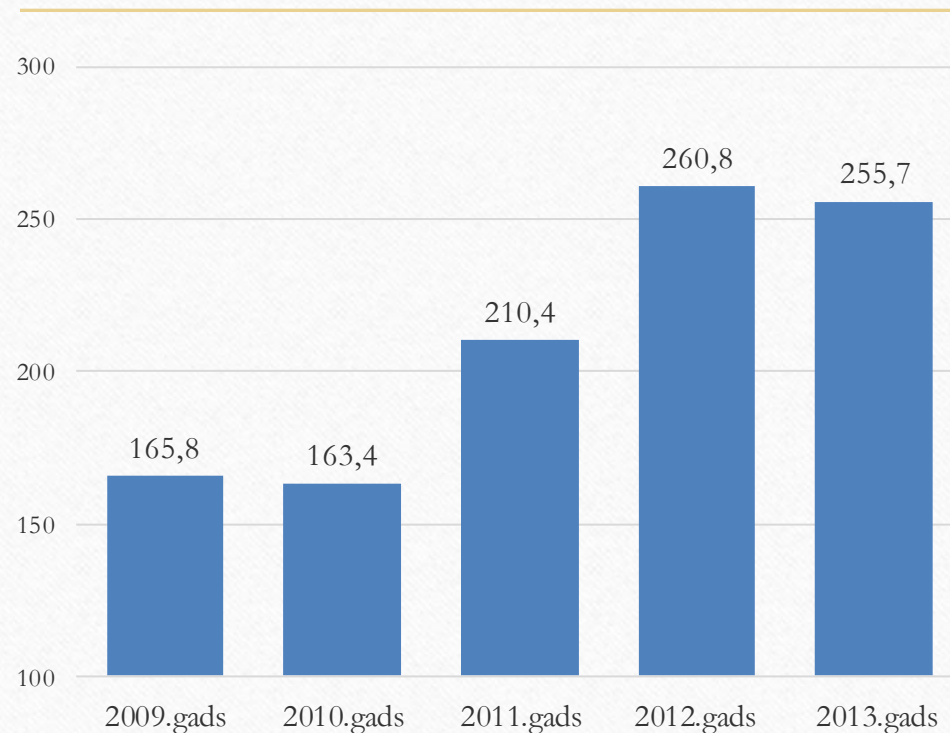
- Palielinājums pēdējo 5 gadu laikā par 10%
- Visstraujākais palielinājums noticis 2013.gadā – par vairāk nekā 41 tūkst.t jeb par 4,7% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu

Piena iepirkuma apjoms (tūkst.tonnas; LDC/CSP)

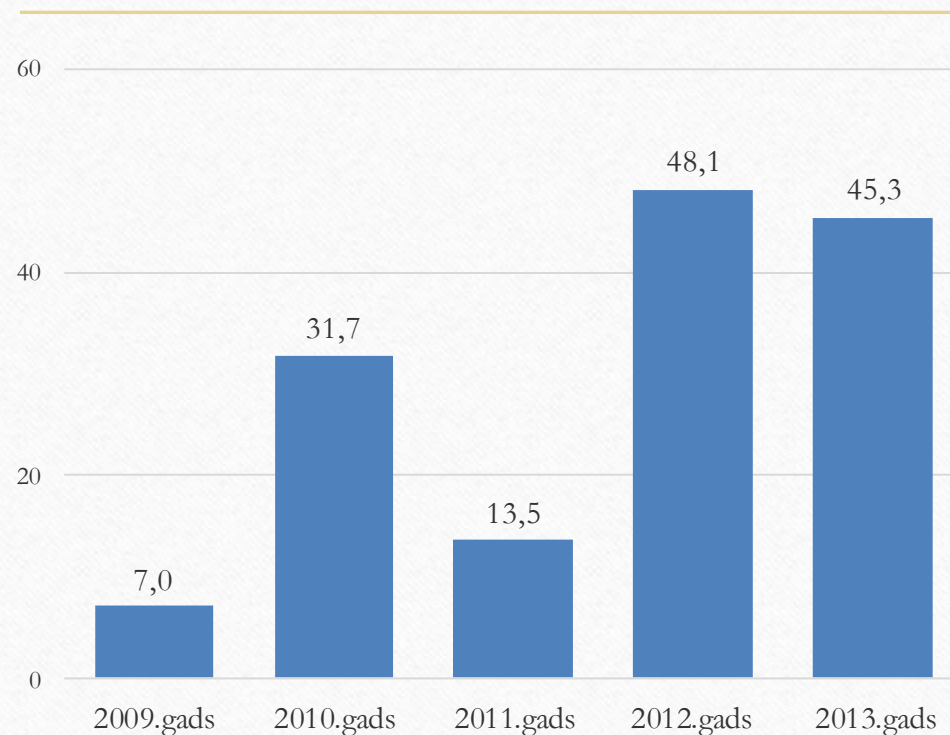
- Palielinājums pēdējo 5 gadu laikā par 24%
- Visstraujākais palielinājums noticis 2012.gadā – par vairāk nekā 56 tūkst.t jeb par 8,5% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu

Piena eksports (tūkst.tonnas; CSP)

- Palielinājums pēdējo 5 gadu laikā par 54%
- Visstraujākais palielinājums noticis 2012.gadā – par vairāk nekā 50 tūkst.t jeb par 24% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
- 2013.gadā neliels samazinājums - par 2% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
- Neiepriecinoši – gandrīz 30% no Latvijā iepirktā piena tiek eksportēti nepārstrādātā veidā

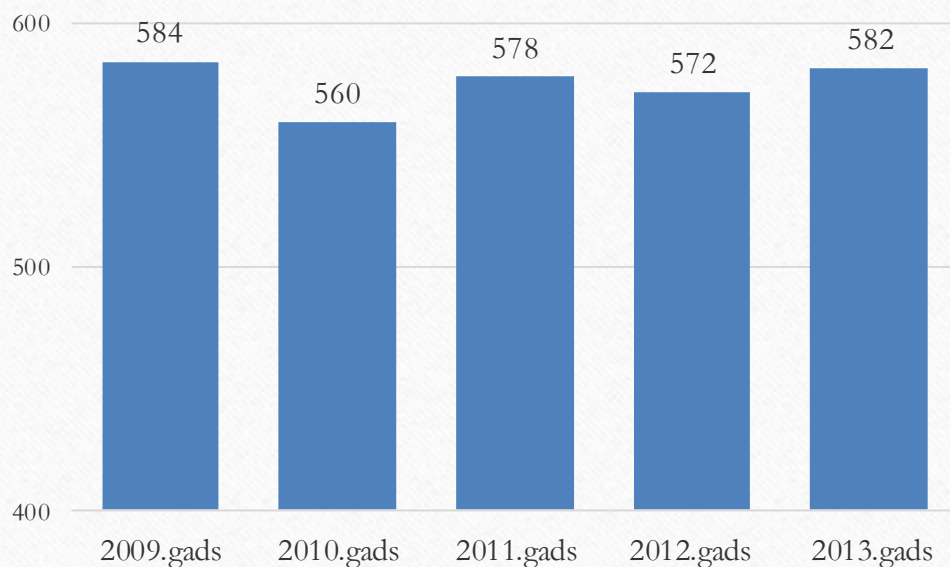
Piena imports (tūkst.tonnas; CSP)

- Palielinājums pēdējo 5 gadu laikā vairāk nekā 6 reizes
- Visstraujākais palielinājums noticis 2012.gadā – vairāk nekā 34 tūkst.t jeb vairāk nekā 3 reizes salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
- 2013.gadā neliels samazinājums - par 6% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu

Piena patēriņš iedzīvotāju uzturā

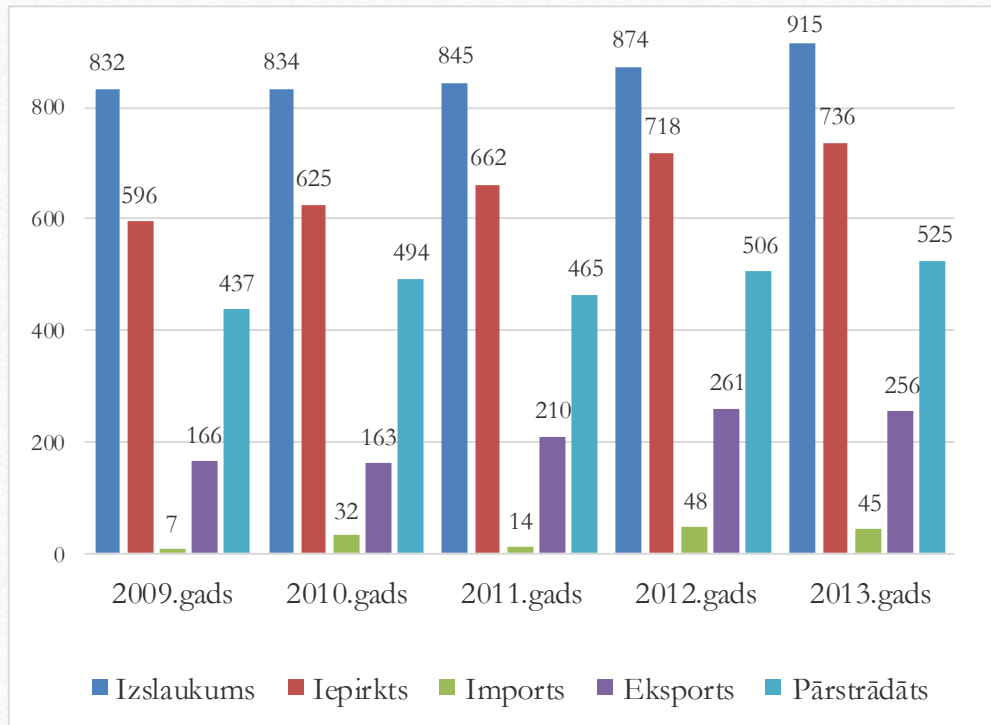
(tūkst.tonnas; LAD aprēķini pēc CSP datiem)

- Piena patēriņa dinamika iedzīvotāju uzturā pēdējo gadu laikā absolūtos skaitļos ir robežās no 560 līdz 584 tūkstošiem tonnu gadā
- Vērojamas nelielas ikgadējas svārstības 4% robežās

Piena ieguves un aprites statistika

(tūkst.tonnas; LDC/CSP, aprēķini pēc CSP datiem)

- Iepirktā piena īpatsvars kopējā saražotajā apjomā palielinās, pēdējos divos gados pārsniedzot 80% robežu
- Importētā piena apjoms nenozīmīgs – nerasniedz 10% no pārstrādātā piena apjoma
- Neiepriecinoši – gandrīz 30% no Latvijā iepirktā piena tiek eksportēti nepārstrādātā veidā

Siera ieguvei izlietotais piens (tūkst.tonnas; CSP)

- Palielinājums pēdējo 5 gadu laikā par 43%
- Siera ražošanai tiek izlietota aptuveni 1/3 no kopējā pārstrādātā piena apjoma
- Pēdējos gados pieaug pilnpiena sieru ražošanas apjoms

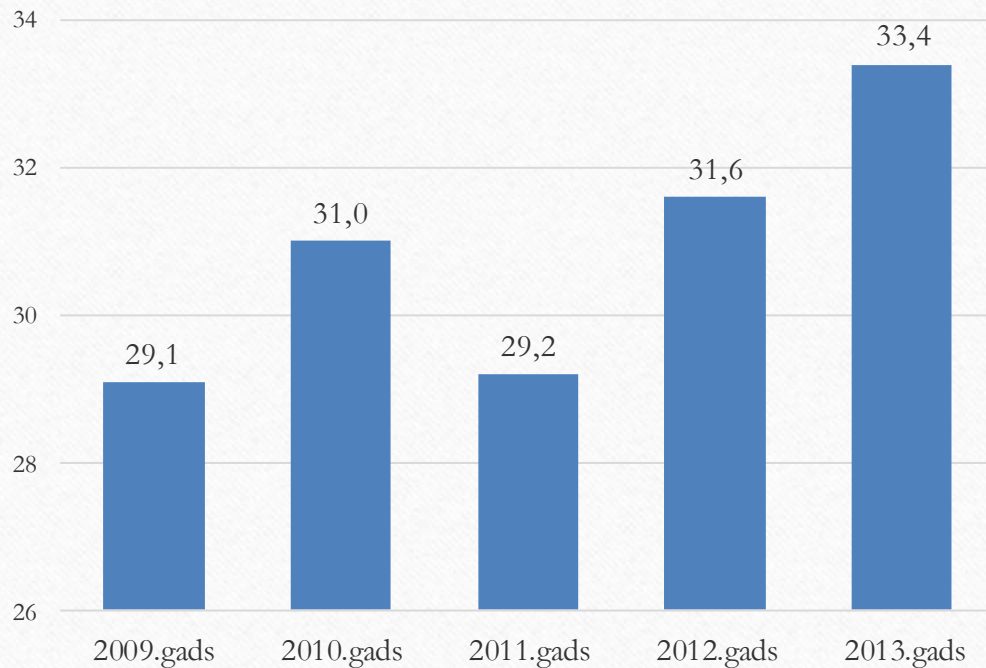
Siera ražošanas apjoms

(tūkst.tonnas; CSP)

Mājražotāji:

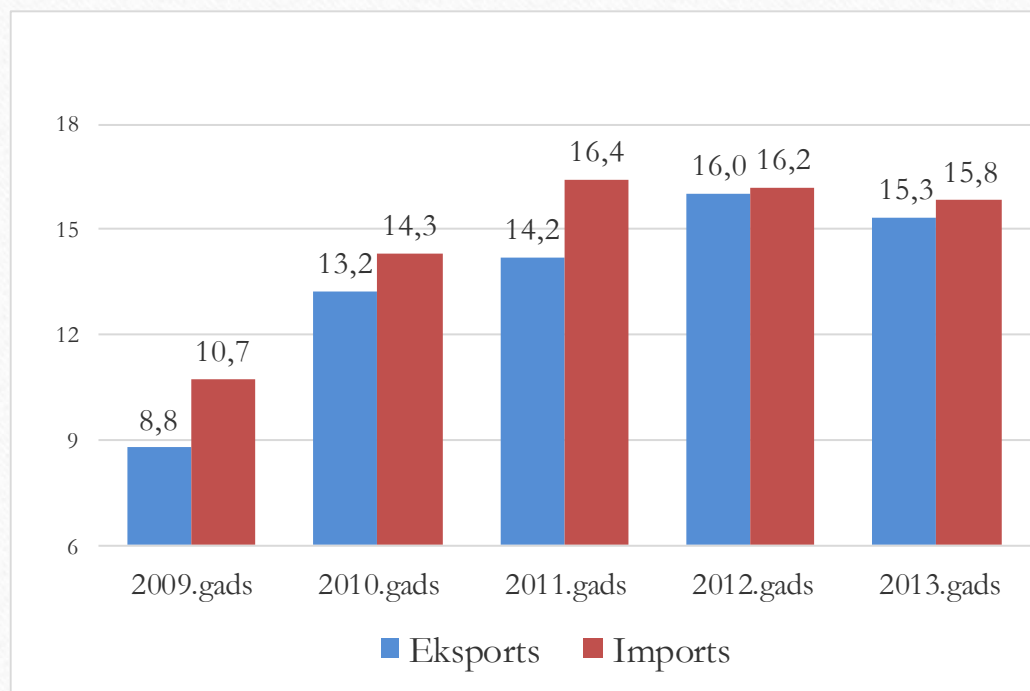
2012.g. – 1 110 t

2013.g. - 858 t

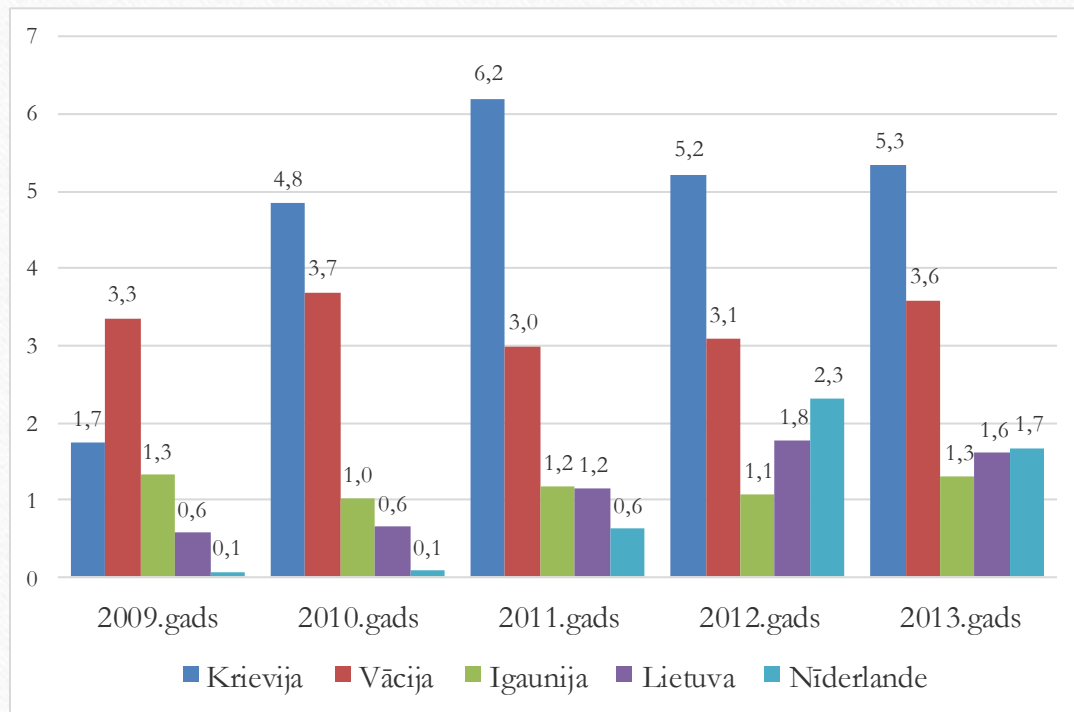
- Siera ražošanas kopējais apjoms kopš 2011.gada pieaug
- 2013.gadā siera ražošanas apjoms pieaudzis par 6% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (jauni siera veidi un jaunas ražotnes)

Siera eksports un imports (tūkst.tonnas; CSP)

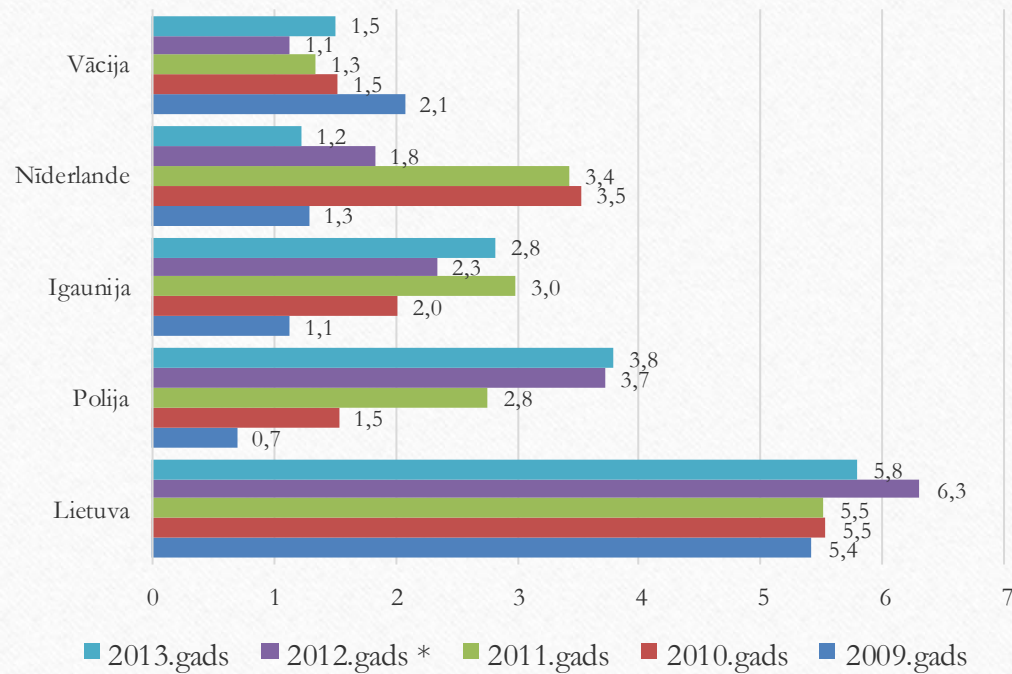
- Kopš 2009.gada siera eksports pieaug, bet 2013.gadā tas samazinājies par 4%
- Eksporta un importa dinamikas savstarpējā attiecība ir līdzīga, tomēr imports nedaudz pārsniedz eksportu

Siera eksports (tūkst.tonnas; CSP)

- Siera kopējais eksporta apjoms ar katru gadu pieaug (izņemot 2013. gadu), kas liecina par siera kvalitāti un konkurētspēju
- Kopš 2010.gada vislielākais siera noieta tirgus ir Krievija, tai seko Vācija, Igaunija, Lietuva un Nīderlande
- Jāatzīmē Vācija kā stabils siera eksporta tirgus

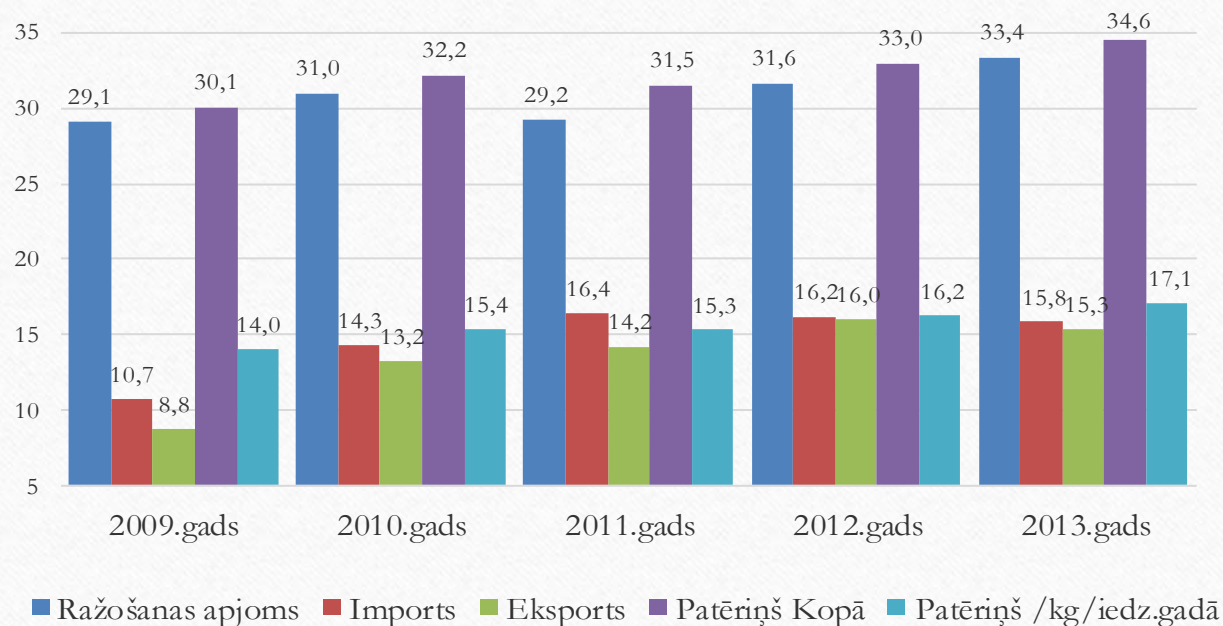
Siera imports (tūkst.tonnas; CSP)

- Lielākais siera imports ir Lietuvas ražotāju piedāvājums, tam seko Polija, Igaunija, Nīderlande un Vācija
- Ar katru gadu palielinās siera imports no Polijas
- 2012.un 2013.gadā pieaudzis siera imports no Itālijas un Francijas

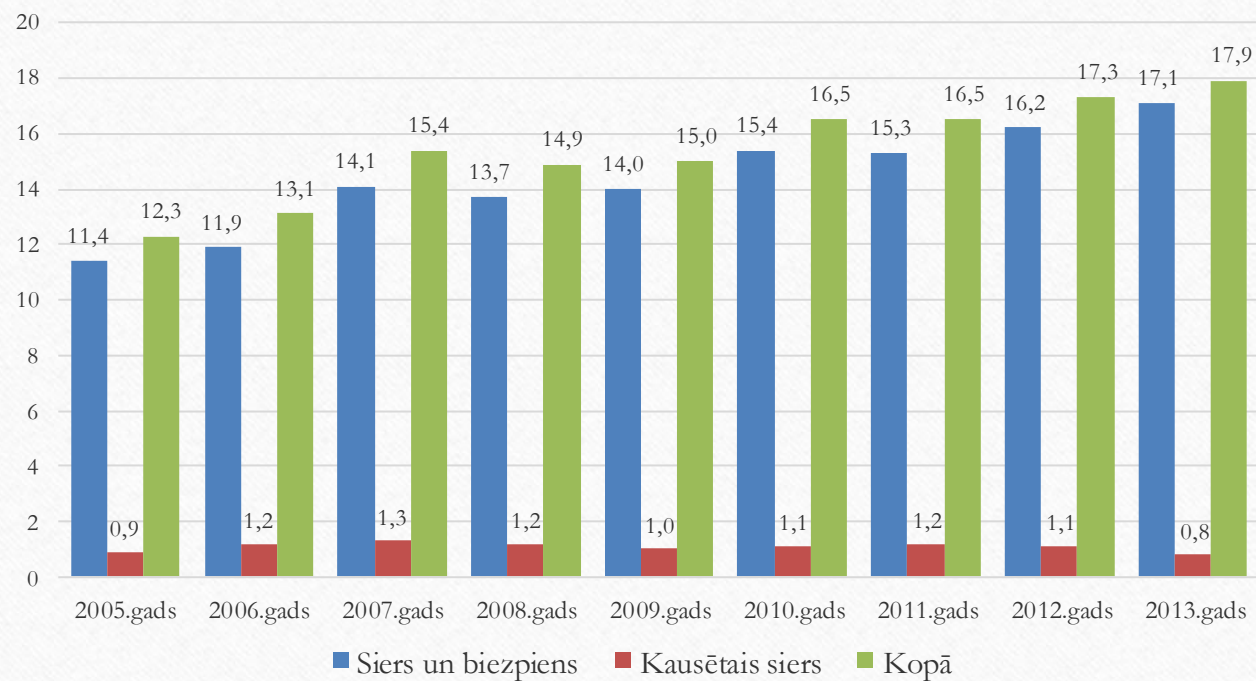
Siera ražošanas apjoms/eksports/imports

(tūkst.tonnas; CSP, aprēķini pēc CSP datiem)

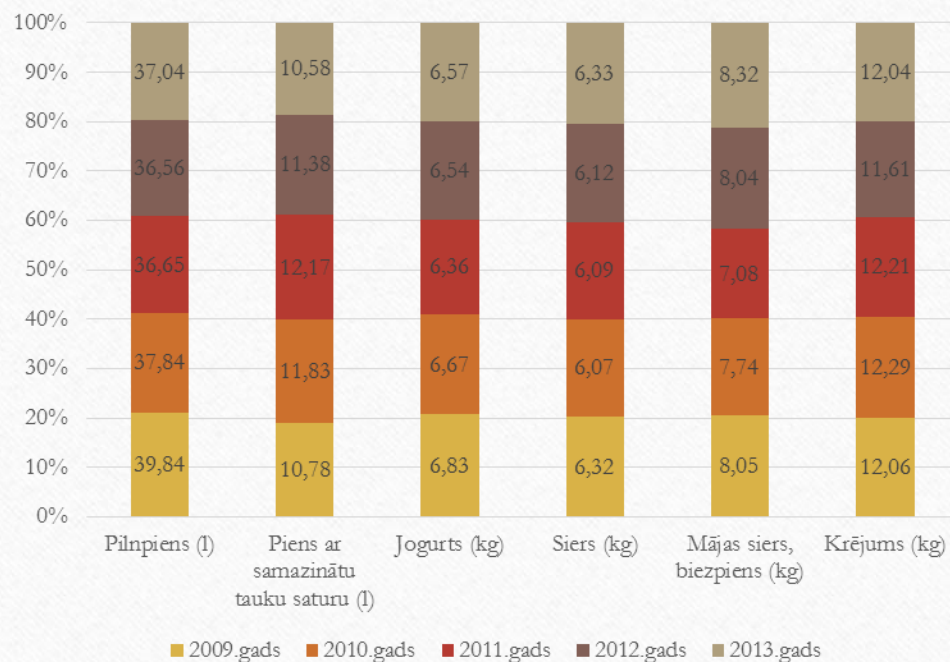
- Siera ražošanas apjoms regulāri pieaug, neliels samazinājums 2011.gadā
- Importa apjoms nedaudz pārsniedz eksporta apjomu
- Ar katru gadu pieaug siera patēriņš – 2009.gadā viens iedzīvotājs patērēja 14 kg, bet 2013.gadā jau – 17,1 kg siera

Siera patēriņš (kg/iedz; aprēķini pēc CSP/LPCS datiem)

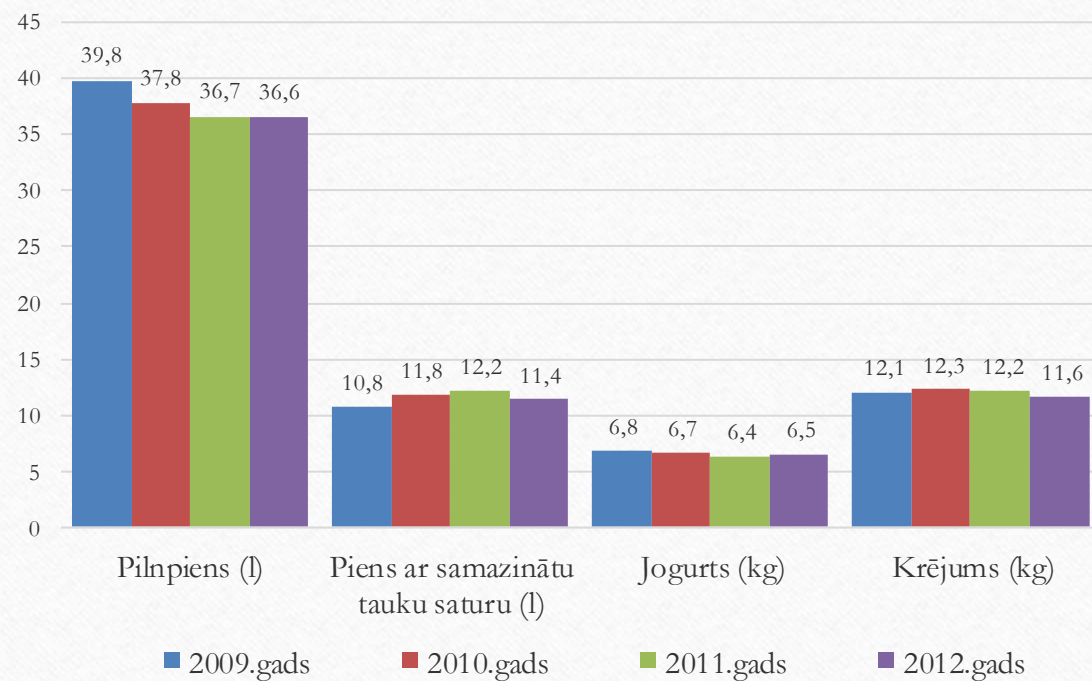
- Siera patēriņa statistika iekļauj gan sietos, gan mīkstos un nenogatavinātos sierus un biezpienu
- Kopš 2008.gada siera patēriņš iedzīvotājiem regulāri pieaug
- Kausēto sieru patēriņš ir ap 1kg, kas pēdējos gados samazinās
- Kopējā daudzumā kausēto siera patēriņa īpatsvars ir stabils un neliels 5-9%

Piena pārstrādes produktu patēriņš iedzīvotāju uzturā (kg/cilv/CSP)

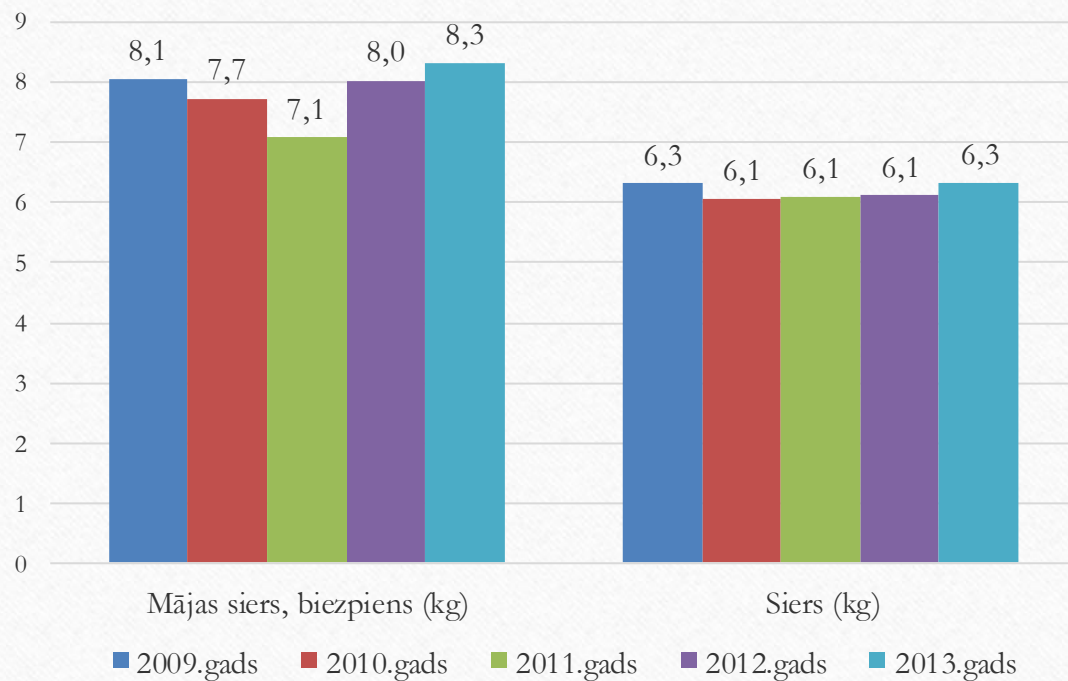
- Piena un piena pārstrādes produktu patēriņš uz vienu iedzīvotāju laika posmā 2009.-2013.gads ir stabils, neskatoties uz ekonomisko situāciju valstī
- Laukos vairāk patērē svaigpiena produktus, pilsētās – funkcionālos (ar samazinātu tauku saturu)

Piena un piena produktu patēriņš iedzīvotāju uzturā (kg/cilv/CSP)

- Piena un piena produktu patēriņš uz vienu iedzīvotāju laika posmā 2009.-2013.gads ir stabils, neskatoties uz ekonomisko situāciju valstī
- Laukos vairāk patērē svaigpiena produktus, pilsētās – funkcionālos (ar samazinātu tauku saturu)

Siera patēriņš iedzīvotāju uzturā (kg/cilv/CSP)

- Siera un biezpiena patēriņš uz vienu iedzīvotāju laika posmā no 2009. līdz 2013.gadam ir stabils, neskatoties uz ekonomisko situāciju valstī

2014.gada aktualitātes

- Atsāk darbu AS «Limbažu siers» (sākotnēji «Limabažu piens) (2013.g.decembris);
- Atsāk ražošanu AS «Trikātas siers» - Karaliskais siers, Ķimeņu siers – vasarā darbu pārtrauc;
- AS «Jēkabpils piena kombināts»: LT «Rokisku siers» meitas uzņēmums» – savāc ~350 t/d, pārdod arī Lazdonas pienam, Preiļu sieram, Latgales pienam
- Uzņēmumi strādā ar nepilnu jaudu (60-80%)
- Nepietiek piens, jo eksporta apjomi palielinās
- Iepirkuma cenas līdzinās pašizmaksai
- Slēdz Krievijas eksporta tirgu;
- Eksporta tirgus meklējumi: Darbojas muitas ūnija: Krievija/ Baltkrievija/ Kazahstāna
- Prognozē Baltkrievijas eksporta tirgus atvēršanu (industriālais produkts)
- Prognozē Ķīnas eksporta tirgus atvēršanu

Secinājumi

- Katram ražotājam sava niša, savs pircējs,
- Reģionu robežās galvenais noieta tirgus
- Nišas produktiem lielāks pieprasījums,
- Industriālie produkti – noieta apjomi nelieli
- Siera tirgū – svarīgākais – zemāka cena
- Eksporta tirgus meklējumi

Paldies par uzmanību!